

SAOPŠTENJE ZA MEDIJE

Politički uticaj na rad policije

Sarajevo, 13.07.2020.

Imenovanje novog direktora Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) još jednom potvrđuje činjenicu koliko su policijske strukture u BiH izložene pritisku s ciljem njihovog stavljanja pod političku kontrolu. Sigurnost građana je u nekom drugom planu, ako takav plan uopće postoji, dok je mnogo bitnije instaliranje kadrova koji će biti usaglašeni s interesima vladajućih političkih elita.

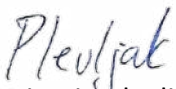

Nema sumnje da SIPA ima korektne potencijale u borbi protiv raznih oblika kriminaliteta te ne čudi žestoka politička borba kako će se ti potencijali upotrebljavati i u kojem pravcu. Tako je SIPA, od policijske agencije kojoj se prijetilo zabranjivanjem pristupa teritoriju entiteta Republike Srpske, za Milorada Dodika, člana Predsjedništva BiH, postala pitanje od nacionalnog interesa, odnosno pitanje ravnopravnosti naroda u BiH. Radi se o klasičnoj obmani, jer ispada da su kadrovi iz reda srpskog naroda do sada imali ograničene mogućnosti u upravljanju tom policijskom agencijom. Međutim, upravo su zadnja dva direktora te agencije dolazili iz reda srpskog naroda. Očigledno da nije stvar ravnopravnosti naroda, već „ravnopravnosti“ interesa. Ipak, ako se posmatra malo šira slika u vezi policijskih agencija na državnom nivou, dolazi se do suštinskog, kontinuiranog problema da su te agencije, odnosno njihove glavne rukovodeće pozicije, nacionalno predodređene. Tako je SIPA predodređena za Srbe, Granična policija BiH za Hrvate, a Direkcija za koordinaciju policijskih tijela za Bošnjake. I tu stvar profesionalizma već pada u vodu, jer stručnost u sigurnosnim pitanjima ne smije biti podložna nacionalnim okovima, posebno zato što su takve kategorije irelevantne u radu kriminalnih grupa.

Sve navedeno nije kraj problema, već samo vrh ledenog brijega. Vrh koji nam govori da nismo ni blizu kakve-takve uređenosti policijskog sektora te da se reformama mora završiti dosta toga. Za početak, bar što se tiče imenovanja rukovodilaca policijskih agencija na državnom nivou, potrebno je „pospremiti“ Nezavisni odbor čiji rad je definisan Zakonom o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine. Radi se o tzv. nezavisnom tijelu Parlamentarne skupštine BiH koje je, između ostalog, nadležno za proces odabira kandidata za rukovodioca policijskih agencija. Međutim, ovo tijelo nema suštinsku snagu da odredi najboljeg kandidata za rukovodioca policijske agencije, već ministru sigurnosti BiH dostavlja spisak do maksimalno pet kandidata koji su bili uspješni tokom konkursne procedure. Ministar sigurnosti BiH, koristeći svoje diskreciono pravo ili prethodno postignuti politički dogovor, donosi prijedlog rješenja o imenovanju rukovodioca policijske agencije koji, potom, ide na potvrđivanje u Vijeće ministara BiH.

Jaka i politički nezavisna SIPA nije u interesu političkih struktura, jer, da jeste, izvještaji međunarodne zajednice ne bi ukazivali na lošu borbu vlasti protiv korupcije, posebno one na visokom nivou. Zbog toga, brine činjenica kako će djelovati i na šta će ličiti ova policijska agencija kada na mjesto direktora dođe kadar blizak politici koja je, između ostalog, sklona i razgradnji institucija na državnom nivou. Nije isključena mogućnost da bi se poslušni dijelovi te agencije mogli iskorištavati i za obračun s političkim protivnicima. Nije to teorija zavjere, već stvarna mogućnost, budući da se Milorad Dodik nedavno hvalio u Narodnoj skupštini RS da prisluškuje opoziciju uz pomoć ministra policije RS Dragana Lukača. Javnost u BiH još uvijek čeka epilog istrage o bosanskohercegovačkoj verziji afere „Watergate“.

Dok se ne desi „pospremanje“ policijskog sektora, kojeg nema bez većeg angažmana trenutno uspravane međunarodne zajednice koja je, ujedno, uložila i značajne resurse za izgradnju sigurnosnih struktura u BiH, jedinu nadu za pravilno funkcionisanje i legalitet djelovanja policijskih struktura predstavljaju kadrovi s integritetom. Takvih ima u svakoj policijskoj agenciji, ali i budućnost takvih kadrova je sve više upitna. Oni bolje upućeni u stanje stvari sve više ističu trend prijema neadekvatnih i loših kadrova, a javna je tajna da i takvo kadroviranje nije lišeno političkih uticaja i drugih devijantnih pojava. Bez „pospremanja“, nećemo imati u potpunosti profesionalne i od političkog uticaja nezavisne policijske strukture, a što je imperativ za sigurnost društva i svih građana.

S poštovanjem,

Benjamin Plevljak, MA političkih nauka – sigurnosne i mirovne studije
Generalni sekretar Centra za sigurnosne studije